

TMMOB ANKARA İKK VE ENERJİ, SANAYİ VE MADEN KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKASI TARAFINDAN 6 OCAK 2022 TARİHİNDE ENERJİ BAKANLIĞI ÖNÜNDE ELEKTRİK, DOĞALGAZ VE PETROL ÜRÜNLERİNE YAPILAN YÜKSEK ORANLI ZAMLARLA İLGİLİ 'ELEKTRİK VE DOĞALGAZ ZAMLARI GERİ ÇEKİLSİN!' BAŞLIKLARI BİR BASIN AÇIKLAMASI YAPILDI.

TMMOB Ankara İKK ve Enerji, Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası tarafından 6 Ocak 2022 tarihinde Enerji Bakanlığı önünde elektrik, doğalgaz ve petrol ürünlerine yapılan yüksek oranlı zamlarla ilgili 'Elektrik ve Doğalgaz Zamları Geri Çekilsin!' başlıklı bir basın açıklaması yapıldı.

Açıklamayı Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yunus Yener okudu.

Açıklamada, "Ülkemizin yıllardır boğuştuğu sorunları aşmak ve ekonomik krizden mümkün olan en çabuk şekilde çıkabilmek ve toplumun vazgeçilmez gereksinimlerinin karşılanması için; kamu mülkiyeti, kamusal hizmet, toplumsal yarar esaslarını temel alan demokratik bir planlama ve toplumsal kalkınma perspektifi ile kamucu, toplumcu bir programın uygulanması gereklidir," denildi.

Açıklamanın tamamı:

ELEKTRİK VE DOĞALGAZ ZAMLARI GERİ ÇEKİLSİN!

Sayın Basın Mensupları,

Özel elektrik şirketlerinin kazançları-

nı artırmak için yapılan fahiş zamlara, yükselen doğalgaz fiyatlarına, benzin, motorin, otogaz fiyatlarındaki sürekli artışlara, bütün mal ve hizmet fiyatlarının daha da artacak olmasına, hayat pahalılığının çekilmez hale gelmesine, ödenemeyecek faturalar nedeniyle elektriği, gazı, suyu kesilecek milyonlarca yurttaşı soğuk ve karanlık günlere mahkum edecek politikalara itiraz ettiğimiz için bu açıklamayı yapıyoruz.

Öncelikle ortak raporumuzun tam metnini ekte ayrıca sunduğumuzu, şimdi okunacak metnin basın özeti olduğunu, taleplerimiz olduğunu, ilgili veri tablo, grafik ve önerilerimizin gerekçelerinin tam metinde ayrıntılı olarak yer aldığını belirtmek isteriz.

Elektrik zamları ile özel elektrik şirketleri kollarıyor.

Elektrik Aboneleri için başlatılan, doğalgaz için yasa önerisi sunulan Konut abonelerine kademeli faturalandırma uygulaması yeni bir kazıktır. Şirketlerin çıkarına halkın zararınadır..

Fahiş enerji zamları, yurttaşlarımızın gündelik yaşamı ve sanayi üretimi kadar, tarım ve gıda sektörünü de olumsuz etkilemektedir. Mazot, gübre, ilaç, yem, tohum gibi temel girdilerde yüzde 70 oranlarında dışarıya bağımlı tarım sektöründe dövizdeki artışa da bağlı olarak, doğalgaza bağlı gübre sektöründe yaşanan fahiş artışlar, traktörün mazota bağımlı olması, sulamada kullanılan elektrik maliyetlerindeki artış, gıda üretiminde azalış ve tüketiciye zamli fiyat olarak yansiyacaktır.

Zamların zamanlaması da bilinçli ve manidardır. Zammın yürürlük tarihi 1 Ocak 2022 yapılarak bu yüksek artışlar enflasyon hesabının dışında bırakıldı. Böylece yapılan maaş-ücret zamlarının önemli bir bölümü, yapılan zamlarla geri alınmış durumdadır.

Yüzde 90'ın üzerinde dışa bağımlı olan ve ithal edilen petrolden üretilen akaryakıt fiyatları, resmi enflasyon rakamı olan yüzde 36,08'dan çok daha yüksek oranlarda artmasının başlıca nedenleri, dünya genelinde petrol fiyatlarındaki yukarı doğru hareketlilik, TL'nin hızlı değer kaybı ve petrol ürünlerine uygulanan yüksek vergilerdir.

Enerji girdileri fiyatlarında son bir yıl içindeki olağanüstü artışlar nedeniyle, faturalarını ödeyemedikleri için elektrik ve gazı kesilen milyonlarca konut abonesine, aynı sorunları yaşayacak onbinlerce küçük işyeri sahipleri de eklenecektir. Doğalgazın üretimlerinde sınai

girdi olduğu sanayi tesisleri, yüzde 345 oranındaki fiyat artışlarını maliyetlerine ve ürün satış fiyatlarına yansıtacaklardır. Bütün bunlar geneldeki fiyat artışlarını daha da hızla yükseltecek, hayat pahalılığını katlanarak artıracaktır.

Ayrıca belirtmek gerekir, **EPDK fahiş zamları dünyadaki gelişmeleri çarpıtarak** gerekçelendirmektedir. EPDK'nın 31.12.2021 tarihli basın açıklamasında; "pandemi koşulları sebebi ile hammadde fiyatlarında yaşanan artışlar sonucunda enerji maliyetlerinde çok büyük artışlar meydana geldiği" ifade edilmekte, "Dünya spot piyasalarında elektrik üretiminde kullanılan kömür fiyatlarında 5 kat, doğalgaz fiyatlarında ise 10 katlık artışlar olduğu", yani zamların küresel düzeyde ortaya çıkan maliyet artışları nedeniyle olduğu iddia edilmektedir. Bu ifadeler gerçeği yansıtmamaktadır. Bu artışlar ile EPDK bir kez daha, esas görevinin piyasalara ve şirketlere hizmet etmek olduğunu göstermiştir.

Bu gerçeklerden hareketle acil taleplerimiz şunlardır:

1. Elektrik fiyatlarındaki artışlar fahiştir, kabul edilemez. Zamlar geri alınmalıdır.
2. Elektrikte konutlar için düşük tarife sınırı aylık 230 kWh`a yükseltilmelidir.
3. 150 kWh elektrik yardımı uygulaması şeffaflaşmalı, ölçütleri kamuoyu ile paylaşılmalıdır. Yoksul ailelere elektrik yardım sınırı da aylık 230 kWh`a yükseltilmelidir.
4. Konutlarda elektrik, doğalgaz ve suda KDV oranı yüzde 1`e düşürülmelidir.
5. Maddi imkansızlık nedeni ile faturalarını ödeyemeyenlerin elektrik, gaz ve suyu kesilmemeli, kamu kaynaklarından sağlanacak desteklerle, yurttaşların karanlıkta, soğukta ve susuz kalmaları önlenmelidir.
6. Hızla artan fiyatlar karşısında düşük ücretleri de hızla gerileyen çalışan ve emeklilerin gelirleri insanca yaşamalarına imkan verecek düzeye yükseltilmelidir.

Köklü çözüm, kamusal hizmetlerin kamu eliyle verilmesinde.

Ülkemizin yıllardır boğuştuğu sorunları aşmak ve ekonomik krizden mümkün olan en çabuk şekilde çıkabilmek ve toplumun vazgeçilmez gereksinimlerinin karşılanması için; kamu mülkiyeti, kamusal hizmet, toplumsal yarar esaslarını temel alan demokratik bir planlama ve toplumsal kalkınma perspektifi ile kamucu, toplumcu bir programın uygulanması gereklidir.

Arz güvenliğinde kamusal ağırlığın oluşması ve elektrik enerjisi fiyatlarında manipülasyonları önlemek için, gerek kurulu güç dengesi gerek üretim miktarı açılarından, üretim altyapısında kamunun ağırlık kazanması şarttır. Kamu elindeki santrallerin özelleştirilmesi derhal durdurulmalı, verimli özel santraller kamulaştırılmalıdır.

Neden oldukları salımları ve çevre kirliliğini köklü ve kalıcı bir şekilde azaltmayan santrallerle, kömür rezervleri tükenen veya dışsal maliyetleri yüksek olduğu için kömürün çıkarılmasından vazgeçilecek sahalarda bulunan santrallerin faaliyetlerine son verilmelidir. Büyük rüzgâr çiftlikleri, çok büyük güneş enerjisi üretim sahaları, planlaması yapılmış, doğal ve toplumsal çevreye zararları asgari düzeyde olacak, yöre halkının kabul ettiği ve devreye alındığında yöre halkına doğrudan ve dolaylı katkılar sağlayacak HES vb. yenilenebilir enerjiye dayalı büyük elektrik üretim tesisleri, kamu eliyle yapılmalıdır.

Enerji sektöründe yeni bir yapılanma ve yeni kurumlar gereklidir.

Adı üzerinde piyasa kurumu olan ve bugüne değin işlevini, yurttaşların değil, enerji şirketlerinin hak ve çıkarlarını kollamak olarak görmüş olan EPDK kapatılmalıdır.

Toplum yararına büyümeyi, istihdamı, adil bölüşümü, bölgeler arasındaki ve toplumdaki gelir dağılımı eşitsizliklerini gidermeyi, temel bilimlere, yüksek teknoloji üretimi temel alan bir sa-

nayi geliştirmeyi; eğitim, sağlık, enerji, ulaşım, konut vb. hizmetlerin kamu eliyle verilmesini, yani toplumsal kalkınmayı planlayacak *Türkiye Planlama Kurumu (TPK)* kurulmalıdır. Bu kurum ve ETKB'nin ortak çalışmalarıyla ve konunun tüm taraflarının içinde yer alacağı *Ulusal Enerji Platformu* oluşturulmalıdır. Bu platform ve TPK ile eşgüdüm içinde birlikte çalışmak üzere ETKB bünyesinde *Ulusal Enerji Strateji Merkezi* kurulmalıdır. Bunlarla birlikte bir üst kurum olarak; *Türkiye Elektrik Kurumu (TEK)* kurulmalıdır. Önerdiğimiz bu yapı içinde iletim faaliyetleri, üst kuruluş TEK bünyesinde, kamu iletim işletmesi *Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ)* tarafından yürütülecektir.

Dağıtım hizmetlerinde de kamu tekeli olması gereklidir, bu çerçevede dağıtım şirketleri kamulaştırılmalı; üretim altyapısında da kamunun ağırlık kazanması için kamu elindeki santrallerin özelleştirilmesi derhal durdurulmalı, verimli özel santraller de kamulaştırılmalı, kamu eliyle büyük RES ve GES yatırımları yapılmalıdır.

Önerdiğimiz yeni kurumsallaşmada petrol ve doğalgazın arama ve üretimden, iletim ve tüketiciye ulaşmada değer zincirindeki halkalarının ayrılmaz bütünlüğü için arama, üretim, rafinaj, iletim faaliyetleri dikey bütünleşmiş bir yapıda sürdürülecek, ihtiyaç halinde bu yapı dağıtım ve satış faaliyetlerinde de bulunabilecektir. Bu amaçla, TPAO ve BOTAŞ'ı da bünyesine alacak *Türkiye Petrol ve Doğalgaz Kurumu (TPDK)* kurulmalıdır.

Ülkemiz, sanayimiz, halkımız ve geleceğimiz için yukarıda sıraladığımız önlemler ve oluşması gereken kamu kurumları mutlak gerekliliklerdir. Ülkemizin serbestleştirmelerin, özelleştirmelerin acı sonuçlarından ve özel şirketlere sunulan hukuk dışı ayrıcalıklardan başka türlü kurtulması mümkün değildir.

**TMMOB Ankara İ.K.K
Enerji, Sanayi ve Maden Kamu
Emekçileri Sendikası**